



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3850/2023
29.01.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ... , чији је пуномоћник Срђан Конаков, адвокат из ... , против туженог Позоришта младих из Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради поништаја решења и утврђења радног односа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 965/23 од 27.06.2023. године, у седници одржаној 29.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 965/23 од 27.06.2023. године у ставу другом и трећем изреке и предмет у том делу враћа истом суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 264/21 од 24.11.2022. године, усвојен је тужбени захтев и поништено решење о отказу уговора о привременим и повременим пословима број ... од 26.05.2022. године и утврђено да је тужилац засновао радни однос код туженог на неодређено време почев од 01.01.2020. године. Обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 69.00,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 965/23 од 27.06.2023. године, делимично је преиначена првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев да се утврди да је тужилац био у радном односу у периоду од 01.01.2020. године закључно са 31.12.2020. године (став први изреке); у преосталом делу жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена (став други изреке) и одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка. (став трећи изреке);

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, побијајући је у потврђујућем делу, из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских навода у смислу одредбе члана 408. и 441. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 7211...10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са туженим закључио уговор о раду на одређено време почев од 01.09.2017. године до 31.12.2017. године за обављање послова Након тога тужилац је закључио неколико сукцесивних уговора о раду на одређено време за обављање истих послова- ... и то за период: од 01.01.2018. године до 30.06.2018. године, од 01.07.2018. године до 31.12.2018. године, од 01.01.2019. године до 30.06.2019. године и од 01.07.2019. године до 31.08.2019. године. Тужилац и тужени су 30.08.2019. године закључили уговор о обављању привремених и повремених послова, а након тога 01.10.2019. године уговор о раду на одређено време за обављање послова ... за период од 31.12.2019. године. У периоду од 27.12.2019. године од 26.05.2022. године, тужилац је код туженог био ангажован по основу више закључених уговора о привременим и повременим пословима. Решењем туженог од 26.05.2022. године, тужиоцу је отказан уговор о обављању привремених и повремених послова закључно са 15.06.2022. године. У читавом периоду радног ангажовања код туженог, од 01.09.2017. године до 15.06.2022. године, тужилац је фактички обављао исте послове, и то послове из описа радног места Радно место ... је систематизовано Правилником о организацији и систематизацији послова туженог. Тужени у периоду од 01.09.2017. године до 31.12.2020. године није тражио сагласност Владе РС за попуњавање непопуњених радних места.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев с позивом на одредбу члана 37. став 6. Закона о раду, наставши да су се стекли услови за преображај у радни однос на неодређено време почев од 01.01.2020. године, имајући у виду да је тужилац све време радног ангажовања код туженог, преко 4 године, радио на истим пословима који су били систематизовани код туженог, те да се у конкретном случају не ради о временски ороченим пословима, већ о сталним пословима за којим је послодавац имао константну потребу.

Другостепени суд је је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом и закључио да су уговори о привременим и повременим пословима закључени супротно члану 197. Закона о раду, те да је постојао основ за утврђење радног односа тужиоца на неодређено време, применом одредбе члана 32. став 2. Закона о раду. Међутим, како је тужени корисник јавних средстава, на њега се примењују одредбе Закон о буџетском систему које су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду, и којим је у периоду од 01.01.2020. године до 31.12.2020. године била прописана забрана заснивања радног односа са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места. Како су наведене одредбе биле на снази до 31.12.2020. године, те како је тужилац код туженог радио до 15.06.2022. године, по оцени другостепеног суда тужилац није могао засновати радни однос на неодређено време пре 01.01.2021. године, када је напуштен принцип строге контроле запошљавања у јавном сектору. Код наведеног, другостепени суд је утврдио да је тужилац засновао радни однос на неодређено време дана 01.01.2021. године, због чега

је делимично преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за утврђење радног односа на неодређено време за период од 01.01.2020. године до 31.12.2020. године.

По оцени Врховног суда у побијаној одлуци је због погрешне примене материјалног права од стране другостепеног суда чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Чланом 197. став 1. Закона о раду (Службени гласник РС", бр. 24/05... 75/14), прописано је да послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дужи од 120 радних дана у календарској години закључити уговор о обављању привремених и повремених послова. Законско ограничење трајања привремених и повремених послова не може се према наведеној одредби продужавати.

По налажењу Врховног суда, правилно је оцена другостепеног суда да су у конкретном случају уговори о обављању привремених и повремених послова закључени противно цитираној одредби члана 197. став 1. Закона о раду.

Међутим, у време када је започело радно ангажовање тужиоца по уговорима о раду на одређено време и уговорима о привременим и повременим пословима, одредбе посебног Закона о буџетском систему (члан 27е став 34. и 35.), које су су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду, забрањивале су туженом да заснује радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31. децембра 2020. године, због чега је у том периоду искључена могућност примене одредбе члана 32. став 2. Закона о раду, о правној фикцији заснивања радног односа на неодређено време у случају када између запосленог и послодавца није закључен писани уговор о раду пре ступања запосленог на рад, како је правилно закључио и другостепени суд.

Дана 31.12.2020. године престале су да се примењују одредбе члана 27е став 34. и 35. Закона о буџетском систему, с обзиром да су биле орочене до тог датума и од 01.01.2021. године почеле су да се примењују одредбе члана 27к установљене Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр.149/20), који је ступио на снагу 12.12.2020. године, са почетком примене од 01.01.2021. године, и којим је у ставу 1. прописано да у периоду од 1. јануара 2021. године до 31. децембра 2023. године корисницима јавних средстава дозвољено је да без посебних дозвола и сагласности у текућој календарској години приме у радни однос на неодређено време и радни однос на одређено време у својству приправника до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време по било ком основу у претходној календарској години (умањен за број новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника у тој календарској години), док о пријему новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника изнад тог процента одлучује тело Владе, на предлог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење Министарства.

Наведеним одредбама члана 27к Закона о о буџетском систему, у одређеном степену ублажена је забрана запошљавања у односу на раније важећи члан 27е, јер је у

одређеним случајевима дозвољено заснивање радног односа на неодређено време без сагласности Комисије Владе, уколико су испуњени наведени услови.

Дакле, у периоду од 01.01.2021. године код корисника јавних средстава радни однос на неодређено време може се засновати и без посебних дозвола и сагласности, уколико постоје слободна радна места у оквиру броја до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време по било ком основу у претходној календарској години, а што у конкретном случају није разјашњено, због чега се за сада не може прихватити закључак другостепеног суда да је тужилац засновао радни однос на неодређено време 01.01.2021. године.

Из наведених разлога, другостепена пресуда је морала бити укинута у побијаном усвајајућем делу.

У поновном поступку, другостепени суд ће поступити по изнетим примедбама овог суда, и испитати да ли су испуњени услови прописани чланом 27к Закона о буџетском систему за заснивање радног односа на неодређено време, од чега зависи да ли има услова за примену одребе члана 32. став 2. Закона о раду, будући да су одредбе Закона о буџетском систему *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду.

Укинута је и одлука о трошковима поступка, јер иста зависи од коначног исхода парнице.

Из изнетих разлога, Врховни суд је применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић